

JAK SIĘ UCZYĆ?

Warsztaty dla uczniów
Szkoły podstawowe klasy 7–8
Szkoły ponadpodstawowe

Temat: **WSPÓŁPRACA ZAWSZE SIĘ OPŁACA**

Cele:

- ▶ Wprowadzenie kontraktu i wspólnie ustalonych zasad.
- ▶ Wzmacnianie więzi grupowych i umiejętności współpracy.
- ▶ Integracja grupy.

Potrzebne materiały:

- ▶ tablica lub flipchart
- ▶ duże arkusze papieru, taśma samoprzylepna, flamastry

Lista kart i załączników:

- ▶ plakat „Kontrakt”, „Współpraca”
- ▶ karta „A co Ty o tym myślisz?”

Czas: około 30 minut

PRZEBIEG LEKCJI:

1. Uczniowie siadają w kręgu. Nauczyciel zaczyna od przedstawienia celu tej lekcji: *Dzisiaj porozmawiamy o tym, jak ze sobą dobrze współpracować.*

PRZEBIEG LEKCJI OBJAŚNIENIA:

Ad 1. Współpraca to bardzo istotny temat - trzeba się jej nauczyć. Skąd uczniowie mają wiedzieć, na czym polega współpraca, jeśli nie uczą się tego w szkole? Warto podkreślić, że kompetencje pracy zespołowej są bardzo pożądane wśród pracodawców – ta umiejętność z pewnością przyda się uczniom w ich zawodowym życiu.

2. Teraz nauczyciel prosi uczniów, aby powiedzieli, czy lubią razem przebywać i uczyć się (dyskusja spontaniczna).

Ad 2. Już teraz mogą pojawić się wypowiedzi odnoszące się do kolejnego pytania. W tej sytuacji nauczyciel informuje, że na ten temat będziemy rozmawiać za chwilę.

3. Nauczyciel prezentuje uczniom plakat „Współpraca”, prosi o opowiedzenie, co ten plakat przedstawia (dyskusja spontaniczna). Następnie nauczyciel dzieli klasę na 3-4 grupy i proponuje uczniom przygotowanie krótkiej notatki prasowej na podstawie historyjki przedstawionej na obrazku. Uczniowie mogą wykorzystać następujący początek: „Jak podaje dziennik „Sensacje Okoliczne”, w dniu 12 maja 2014 r. w miejscowości Kłótnie Wielkie doszło do zdarzenia, które ...”

Ad 3. Refleksja nad plakatem pozwoli uzmysłowić uczniom, że współpracując, mogą osiągnąć więcej. Ustalanie składu grup można dokonać np. przez odliczanie od 1 do 4. Wszystkie „jedyńki” stanowią zespół nr 1, „dwójki” – zespół nr 2 itd. Można także wykorzystać kolorowe piłeczki czy karteczki w kilku kolorach. Po zaprezentowaniu przygotowanych przez grupy notatek nauczyciel może sprowokować dyskusję nt. własnych doświadczeń uczniów. Uczniowie przytaczają własne przykłady, kiedy zyskali więcej, współpracując z innymi.

4. Teraz nauczyciel prosi uczniów, aby spróbowali symbolicznie opisać dobry klimat w klasie.

Ad 4. Uczniowie spontanicznie wymieniają zachowania, które ich zdaniem sprzyjają lub nie sprzyjają dobrej atmosferze w klasie czy podczas pracy w grupie.

5. Nauczyciel podsumowuje wypowiedzi – starając się zamienić opisy negatywne na reguły pozytywne (np. „nie lubię jak ktoś krzyczy” – zamienia na „mówimy do siebie

Ad 5. Do redefinicji pozytywnej nauczyciel może także zaprosić uczniów. Podpisywanie Kontraktu jest bardzo ważne – pojawia się

spokojnie”; „nie lubię, kiedy ktoś jest złośliwy, ironizuje” – zamienia na „traktujemy się życzliwie i z szacunkiem do każdego”). Ustalamy w ten sposób Kontrakt Dobrej Współpracy.

Nauczyciel zapisuje kilka ważnych zasad (maksymalnie 7) na kartonie. Odczytuje na głos i pyta, czy wszyscy się na to zgadzają. Plakat zostaje wywieszony na ścianie, każdy uczeń bierze flamaster i się na nim podpisuje.

6. Nauczyciel wyjaśnia: *Ten Kontrakt będzie obowiązywał na wszystkich lekcjach. Jeżeli pojawi się coś ważnego, to będzie można to później dopisać. A jak komuś się zdarzy naruszyć nasze zasady, to po prostu powie „przepraszam”. Wszyscy się przecież uczymy!*

7. Teraz nauczyciel zaprasza uczniów do wykonania wspólnego TORTU TALENTÓW. Uczniowie dzielą się na 6-osobowe grupy. Każda grupa dostaje duży „kawałek tortu” (papier wycięty w kształcie porcji tortu). Zadaniem uczniów jest zapisanie na kartce wszystkiego, co mogą dać grupie, co potrafią najlepiej, w czym są dobrzy itd.

8. Nauczyciel składa TORT i zaprasza uczniów do refleksji nad bogatym zestawem umiejętności, wiedzy, zdolności i talentów, które posiadają!

9. Nauczyciel podsumowuje lekcję. W tym celu prosi po kolei wszystkich uczniów o dokończenia zdania: *Dziś na lekcji dowiedziałam/łem się, że...*

Dziękuję wszystkim za udział i zapowiada temat kolejnego warsztatu.

sytuacja psychologicznego zobowiązania. Oczywiście nie znaczy to, że od razu wszyscy będą się idealnie stosować do zasad wymienionych w Kontrakcie, ale od czegoś trzeba zacząć.

Przykładowy kontrakt – Plakat 1.

Ad 6. Wspólna praca jest kolejną okazją do obserwacji uczniów pod kątem zachowań społecznych, współpracy, a także zdolności wizualno-przestrzennych i kreatywności.

Ad 7. Powinno być tyle „kawałków tortu”, ile jest grup – tak, aby po złożeniu wszystkich części powstała jedna figura. Można zasugerować, aby uczniowie pomyśleli np. w jakich konkurencjach mogliby wspólnie wygrać, w czym są najlepsi. Może ktoś jest znakomitym organizatorem imprez, świetnie gotuje, szybko biega albo umie programować itd. Może się przydać podział talentów na kategorie, np. sport, nauka, hobby, umiejętności społeczne itp.

Ad 8. Nauczyciel powinien podkreślić, że to, co uczniowie napisali, jest zapewne niewielką częścią tego, co potrafią – ale i tak mamy wiele umiejętności i talentów. Powinien też wskazać, że wiele z nich jest wspólne dla wielu osób.

KOMENTARZ/WARIANTY/ROZSZERZENIE:

WSPÓŁPRACA – jak wynika z badań i komentarzy pracodawców, współpraca należy do najsłabszych kompetencji młodych pracowników. Być może dlatego, że w szkole preferowana jest praca indywidualna. Jest zatem znikoma przestrzeń na nabycie tej kompetencji. Pora, by zacząć kształtować umiejętności współpracy od początku edukacji. Warto podkreślić, że wskaźnik współpracy w grupie łączy się z poczuciem bezpieczeństwa, poziomem integracji, procesami samoregulacji w grupie oraz tolerancją i innymi ważnymi kompetencjami osobistymi i społecznymi. Daje też odpowiedni klimat do efektywnego uczenia się!

DODATKOWE ĆWICZENIA RUCHOWE. Trampolinka dla piłek. Potrzebny jest koc polarowy i kilka piłek (np. tenisowych) na grupę dla 10–12 osób. Koc leży na podłodze. Nauczyciel kładzie na kocu kolejno jedną piłkę (potem 2–3 lub więcej). Zadaniem uczniów jest uchwycić koc i podrzucić wysoko do góry piłkę (piłki), a potem je złapać. Ćwiczenie powtarza się, aż wszystkie piłki spadną na podłogę. Oprócz współpracy ćwiczymy planowanie w przestrzeni, logiczne myślenie i zręczność.

DODATKOWE ĆWICZENIE INTEGRUJĄCE GRUPĘ NA ZAKOŃCZENIE. Nauczyciel zaprasza uczniów, aby swobodnie przechadzali się po sali (korytarzu). Po chwili na dany znak mają stanąć, zamknąć oczy, zrobić krok do przodu, obrócić się, zrobić krok do przodu, wyciągnąć ręce przed siebie i złapać kogoś za ręce. Uczniowie otwierają oczy. (Każdy powinien w ten sposób znaleźć swoją parę). Zadaniem uczniów jest znalezienie dwóch wspólnych rzeczy, np. mamy czerwone swetry i mamy koty. Kiedy już ustalą część wspólną – podnoszą ręce do góry. Nauczyciel po kolei wysłuchuje każdej pary. Zabawa może trwać dalej.

POGŁĘBIENIE INTEGRACJI KLASY. Dla pogłębienia integracji klasy w połączeniu ze zrozumieniem zasad omawianych w Kontrakcie (dla ich uwewnętrznienia) proponujemy aktywność typu klub dyskusyjny pt. „A co Ty o tym myślisz?”. Uczniowie dostają karty z tematami/ilustracjami różnych problemów. W grupach 3–4-osobowych mają wspólnie przedyskutować temat. Każda grupa może otrzymać jedno zagadnienie, następnie przedstawia swoje przemyślenia na forum grupy (karta „A co Ty o tym myślisz?”).

Nauczyciel powinien zadawać pytania i moderować dyskusję bez narzucania swojego zdania.